

skal med et Par Ord tillade mig at begrunde dette Ændringsforslag.

I Fjor vedtog Rigsdagen at bevilge 100,000 til Landmandsforsamlingen i Odense i 1900. Ogsaa jeg selv stemte vor dette Forslag, om jeg end havde nogen Tvivl om, hvor vidt det var rigtigt at anvende et saa stort Beløb til det ønskede Formaal; men da Forslaget var stillet af Regeringen, og dette Tings store Flertal var enigt derom, gik jeg og mine Partifæller med dertil. Jeg gik imidlertid ud fra, at de Mænd, som fik overdraget det Hverv at administrere disse Penge, vilde være dels økonomiske, dels upartiske ved Pengenes Anvendelse. Det er jo ikke deres Penge, det er Statens, hele Samfundets Penge, de her raade over, og deraf følger, at der bør tages et ganske særligt Hensyn ved Anvendelsen. Det er gaaet mig saaledes, at jeg efterhaanden har faaet en meget stor Respekt for, jeg kan næsten sige, en ren Tyrketro paa den Samvittighedsfuldhed og Omhu, hvormed de de mange Landboforeninger, Hesteavlforeninger, Høneavlforeninger, Svineavlforeninger og hvad de nu hedde, Industriforeninger og andre, alle sammen forvalte Statens Penge. Sagen er nemlig den, at naar de forlange at erholde Penge til et eller andet Formaal, faa de dem altid. Det maa jo være indlysende, at Regeringen stoler paa dem i meget høj Grad, stoler paa dem i saa høj Grad, at den ikke kunde tænke sig, at andre Mennesker kunne behandle Statens Penge med lignende Omhu og Samvittighedsfuldhed. I hvert Tilfælde kunde Arbejdernes Foreninger aldrig faa Statstilskud. Jeg har troet, det var fordi man paa en saa ophøjet, retfærdig og samvittighedsfuld Maade forstod at behandle disse Penge, at der altid blev aabnet for Statskassen, naar man kom og bankede paa.

Imidlertid maa jeg bekende, at denne min Tro til deres Sparsommelighed, Upartiskhed og Samvittighedsfuldhed har faaet et ret betydeligt Grundskud ved, hvad der er passeret i Odense for vel en Maaned siden. Til Landmandsforsamlingen, som skal afholdes der til Foraaret, skulde der opføres nogle Bygninger: Logishuse, Stalde og Hegn. Det skulde udføres af Tømrere. Den forberedende Komite anmodede Tømmere i Odense om at give Tilbud, og disse indkom da ogsaa. Men samtidig indkom der et Tilbud fra et Aktieselskab, hvis Medlemmer er Tømmersvende; men selv om Medlemmerne ere Svende, har Selskabet naturligvis sine Papirer i Orden som almindelige næringsdrivende, og har

altsaa Ret til at optræde som Konkurrenter. Dette Selskab blev oprettet under Lock-ouden. Tømmermestrene standsede Arbejdet, vilde ikke arbejde mere, og Tømmersvendene mente da, at der ikke var nogen Grund for dem til at undlade at arbejde, naar de kunde skaffe sig Arbejde, og af den Grund sætte Publikum i Forlegenhed. Noget lignende skete alle andre Steder. Svendene dannede da et Aktieselskab, hvad der er en meget almindelig Form i vore Dage for Næringsdrift; jeg kender ikke noget Privilegium for Mestre eller Kapitalister alene til at oprette Aktieselskaber eller noget Forbud mod, at Arbejdere danne Aktieselskaber for paa den Maade at skaffe sig Betingelser for at drive en Næring. Men det Synspunkt syntes man ikke at gaa ud fra i den, som den kalder sig, forberedende Komite — jeg kender ikke alle dens Medlemmer, men ved, at Borgmesteren er Medlem af den — thi skønt Tømmersvendenes Aktieselskab havde indgivet et Tilbud, der var 7,000 Kr. lavere end det laveste Tilbud fra Mestrene, blev det dog forkastet. Nu er 7,000 Kr. ikke en saa stor Sum, den lyder ikke saa overdrevent stor i denne Sal, hvor vi ere vante til at tale om Millioner; men naar jeg oplyser dem om, at Aktieselskabets Tilbud var paa 24,500 Kr., medens Mestrenes var paa 31,500 Kr., er det første mellem 28—29 pCt. billigere end Mestrenes, og Tømmere i Odense have ved denne Lejlighed taget Munden ganske godt fuld. Det skal nu skyldes den Omstændighed — det er i hvert Fald uimodsagt fremsat offentlig — at man i Foreningen af Tømmere har en Bestemmelse — om den staar i Loven, eller om det er en Beslutning, de have vedtaget sig selv imellem, skal jeg ikke kunne afgøre — at naar der skal gives Tilbud paa Licitationsarbejde, skal den Mester, der ønsker at give Tilbudet, foruden at beregne sig det Salær, der ganske naturligt tilkommer ham, lægge nogle pCt. paa — der er sagt 12 pCt. — som saa skulle fordeles imellem de Tilbudsgivere, der ikke erholde Arbejdet. Her synes man ikke at have nøjedes med 12 pCt., men er kommen op paa 28,5 pCt. For Resten skal jeg med det samme anføre, at det er vist en Fremgangsmaade, der bruges i overordentlig mange Tilfælde i forskellige Haandværksfag, men jeg finder til Trods herfor, at Fremgangsmaaden er lige forkastelig. Komiteen burde jo have taget det Tilbud, der kom fra Tømmersvendenes Aktieselskab, og havde maaske ogsaa gjort